

Yalnız taş duvar olmaz

Tut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Eylül 2002 Sayı 14

Değerli Okuyucu,

Tut Pekmezi'nin bu on dördüncü sayısı da yine dopdolu. İsterseniz yine de her zaman yaptığımız gibi, bu sayımızdaki konulara da kısaca bir göz atalım.

* * *

Mehmet Karakuş, Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin çalışmalarına ve bugünkü durumuna ilişkin düşüncelerini yazdı. Bu arada, derneğe uzak duran veya kimi eleştirilerde bulunan hemşerilerimizin de haksız bir tutum içinde olduklarına değindi.

Mehmet Karakuş ayrıca, iki de kısa söyleşi yaptı.

Bu kısa söyleşilerden birisi **Salih Doğru** ile. Tut Pekmezi'nin geçen sayılarından tanıdığımız söyleşilere benzer bir söyleşi.

Salih Doğru, İsviçre'ye gelişini ve İsviçre'deki yaşam öyküsünü kısaca anlatıyor.

Diğer söyleşi ise **Mahmut Kılınç** ile. Tut Pekmezi'nin geçen sayısında, Tut'un eski günlerine ilişkin Zeynep Sevilir ile bir söyleşi yapılmış ama, konu tamamlanmamıştı.

Mahmut Kılınç yarım kalan yerden devamla, **güveği tıraşı, çiğköfte ve cep** gibi konulara değiniyor.

Bu iki kısa söyleşiyi de zevkle okuyacağınızı umuyor, hem **Mahmut Kılınç'a**, hem de **Salih Doğru'ya** teşekkür ediyoruz.

Mehmet Karakuş bu iki söyleşiden ve dernek konusundaki yazısından başka, bir de birkaç 'manî' denemesi yaptı.

Belki sizler de böyleli keyifli bir çaba içine girer ve yazdıklarınızı Tut Pekmezi'ne gönderirsiniz.

* * *

Tut Pekmezi'nin geçen sayılarında bazı yazıları yayımlanan İzmirli arkadaşımız **Rıdvan Filiz**, bu sayımıza da **Peri Kızı** adlı bir öyküsüyle katılıyor.

Umarız zevkle okur ve kimi dersler çıkartırsınız.

Mehmet Yılmaz, derlediği üç fıkra ile yine **Güldüşün** sayfasının bu sayımızda da oluşmasını sağladı.

Umarız hem güler hem düşünürsünüz.

* * *

Kamil Karakuş, yine Tutça sözcükler topladı ve bu sayımızda da 'Tutçası Türkçesi' sayfasının oluşmasını sağladı.

Kamil Karakuş ayrıca, günlük yaşamımızda sıkça kullandığımız ama, çoğunlukla esas anlamları konusunda çok kafa yormadığımız kimi söylemleri güncelleştirdi.

Herkes, çevresindeki konuşmalara biraz daha dikkatlice bakarsa bu ve benzeri söylemlerle sıkça karşılaşacaktır. İsterseniz deneyin!

* * *

Tut pekmezi'nin geçen sayısında bir şiiri yayımlanan **Hasan Akkoca'nın** bir şiirini de bu sayımızda yayımlıyoruz.

Hasan Akkoca'ya teşekkür ediyor ve yeni şiirlerini bekliyoruz.

* * *

Tut Pekmezi'nin bundan sonraki sayısı **Aralık 2002'nin** sonunda yayımlanacaktır.

Tut Pekmezi'nde yayımlanan yazıların konuları ve kalitesi artık iyice belli oldu. O anlamda Tut Pekmezi amatör, bir derneğin yayın organı düzeyinde bir dergidir. O yüzden, düşüncelerinizi yazmadan çekinmeyin, yazarken yanlış yapma korkusunu bir yana atarak lütfen düşündüklerinizi yazın ve bize gönderin.

Yayımlanmasını istediğiniz yazılarınızı mümkünse Aralık 2002 başına kadar, okunaklı bir şekilde yazarak bize ulaştırmanızı bekliyoruz.

Tut pekmezi gibi şirin günler geçirmeniz dileklerimizle...

Tut Pekmezi

Kongreye Davet

Değerli Üyelerimiz,

Dördüncü kongremizi yapmak üzere toplanmanın zamanı geldi. Aşağıda belirtilen tarih, yer ve saatte toplanıp, yine aşağıda yazılı gündem çerçevesinde derneğimizin çalışmalarını değerlendirecek, yeni hedefler tespit edecek ve yeni yönetim kurulumuzu seçeceğiz.

Bütün üyelerimizi, hemşerilerimizi ve arkadaşlarımızı derneğimizin kongresine katılmaya ve değerli katkılarını yapmaya davet ediyoruz.

23 Kasım 2002 / Saat: 12.00 – 17.00

Gemeinschaftszentrum Wipkingen / Zürich

Gündem

- Divan kurulunun oluşturulması ve saygı duruşu
- Dernek çalışmalarının anlatılması
- Hesap raporunun açıklanması
- Tüzük değişikliği
- Çalışmalar, hesap ve yeni amaçlar konusunda görüşlerin dile getirilmesi
- Yönetim kurulunun aklanması
- Ara
- Yeni yönetim kurulu seçimi
- Kapanış

Kongre salonunda yiyecek ve içecek bulundurulacaktır.

Tutlular Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu

Sitem

Tutlular Yardımlaşma Derneği kurulduğundan bu yana, İsviçre’de yaşayan bütün **Tutluları** kendi çatısı altında birer üyesi olarak birleştirmek için uğraştı durdu. Ne yazık ki bu uğraşıya olması gerektiği kadar itibar edilmedi.

Tutlular Yardımlaşma Derneği çalışanları bu duruma **bir anlam verememekte ve üzül-mektedir**. Yoksa yüz Franklık yıllık ödenti çok mu gelmektedir?!

TYD

Teşekkür

Tut Pekmezi’ne yakın ilgi göstererek, hemen hemen her sayısından kimi yazılara kendi sayfalarında geniş yer veren **Besni Ekspres** gazetesine, değerli çalışanlarına ve yöneticilerine **teşekkür eder, günlerinin dut pekmezi gibi şirin geçmesini dileriz.**

Tut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği Ne Yapıyor ?

Tutlular Yardımlaşma Derneği, 1995 yılının Sonbahar'ında kuruldu. Amacı, Tut'a ve Tutlu-ya yardım yapmak için, İsviçre'de yaşayan Tutluların birlik ve dayanışmasını sağlamaktır. Dernek bu amacına ulaşmak için bir dizi etkinliklerde bulundu ve bulunmaya da devam ediyor.

Bu etkinliklere birkaç başlık altında kısa kısa değinmek gerekirse:

Geceler ve piknikler

İsviçre'de bulunan Tutluların birliğini ve dayanışmasını sağlamak amacıyla her yıl, bir **eğlence gecesi** ve bir de **piknik** düzenleniyor. Geceler ve piknikler on beş - yirmi hemşerimizin ortak emeğiyle meydana geliyor. Bu etkinliklerde ortak emek herhangi parasal bir karşılık beklenmeden harcanıyor.

Bu çalışmalar sırasında bir yandan ortak çalışma öğreniliyor, bir yandan da bu çalışmalara katılanlar birbirlerini daha iyi tanıyor.

Gecelerde ve pikniklerde hem Tutluların biraraya gelmesi, birbirlerine yabancılaşmaması sağlanırken, hem de çocukların ve gençlerin birbirlerini tanımaları için bir ortam yaratılıyor. Elbette bu tür etkinliklere Tutluların tanıdıkları ve arkadaşları da katılıyor ve onlar da Tutluları daha yakından tanıma olanağı buluyorlar.

Ayrıca bu tür etkinliklerde eğlenmenin, sohbet etmenin, hoş bir zaman geçirmenin yanı sıra bir yandan çıkışta ve hitap gibi yemeklerimiz yapılıyor ve tanıtılıyor, bir yandan da çocuklar ve gençler, resim, müzik ve spor gibi alanlardaki becerilerini sergileme fırsatı buluyorlar.

Elbette satılan yiyecek ve içeceklerden kalan bir miktar para da derneğin kasasına aktarılıyor.

Tut'un şehirleşme süreci...

Tutlular Yardımlaşma Derneği, Belediye, Kaymakamlık, Halk Eğitimi Merkezi ve okullarla ilişki halindedir. Bu ilişkileri çerçevesinde, Tut'un şehirleşme sürecine ilişkin düşüncelerini ve maddi yardımlarını iletiyor.

Bu bağlamda festival düzenleyicilerine verilen yardımları, okullara yapılan yardımları ve

halı sahanın yapımına yapılan parasal yardımları belirtmek gerekir.

Kabul etmek gerekir ki, sözü edilen ilişkiler ve bu ilişkiler sonucunda ortaya çıkan somut gelişmeler, olması gerekenin gerisindedir. Bunun dernekten kaynaklanan, ama Tut'taki sivil ve resmi kurumlardan da kaynaklanan sebepleri vardır.

Dernekten kaynaklanan olumsuzluğun sebebi, derneğin Tut'ta bir kolunun veya bir temsilcisinin bulunmamasıdır. Böyle olunca da kimi düşünceler ve tasarımlar havada kalıyor, yaşama geçemiyor. Sivil ve resmi kurumlardan kaynaklanan olumsuzluğun sebebi de, bu kurumların, günlük tekdüze (rutin) işler dışında herhangi somut amaçlarının (vizyonlarının) olmaması ve o amaçları gerçekleştirmek için bir çaba içinde bulunmamalarıdır. Örneğin bir sivil ya da resmi kurum, somut bir tasarım ile derneğe başvurup "biz şöyle bir şey yapmak istiyoruz, sizin yardımınız ne olabilir," diye sormamakta ve bir istemde bulunmamaktadır.

Dernek lokali

Hem hemşerilerimiz için bir buluşma yeri olur, hem de derneğe para kazanılır düşüncesiyle bir de dernek lokli bir süre çalıştırıldı. Ancak işleten insan bulmada yaşanan zorluktan dolayı lokal kapatıldı.

Lokal kapandı ama yine de böyle bir deneyimin yaşanması iyi oldu. Bu sayede hem biraz para kazanıldı, hem lokal çalıştırma konusundaki gücümüz anlaşıldı, hem de sürekli 'lokal lokal' diye tutturana ve dernek çalışanlarını eleştiren hemşerilerimizin lokale gelmedikleri görülmüş oldu.

Öğrencilere yardım

Tutlular Yardımlaşma Derneği, içinden çıktığı toplumu iyi tanımaktadır. Tutlunun gerksinimlerini ve özlemlerini iyi bilmektedir. Bu bağlamda, gelir düzeyi düşük olan beş üniversite öğrencisine bir yıldır karşılıksız yardım yapılmaktadır. Elbette bu yardımlar devam edecektir.

Öğrencilere, dolaylı olarak da eğitime yapılan bu hizmetin değerli bir girişim olduğu bilinmelidir.

Tut Pekmezi

Elinizde tuttuğunuz dergi, Tut Pekmezi'nin on dördüncü sayıdır. Tut Pekmezi, başlangıçta planlandığı gibi aksamadan her üç ayın sonunda yayımlanmıştır.

Geçmiş yıllarda Kaymakamlığın çıkarttığı resmi Tut gazetesini ve Tut Yıllığı'nı saymazsak, Tut Pekmezi, Tut'un tarihindeki ilk yazılı belgedir.

Tut Pekmezi her sayısında daha fazla ilgi topluyor ve seviliyor. Hatta kimi çevreler, Tut Pekmezi'nin yeni sayılarını beklerken iyice sabırsızlanıyorlar.

Tut Pekmezi, hemşerilerimizin okumama ve yazmama alışkanlıklarının kırılmasına da önayak oluyor.

Tut Pekmezi Tutluları anlatıyor. Tutluların dili, Tut'un doğası, Tut'un insanları ve onların yaşam biçimleri Tut Pekmezi'nin başlıca konuları oluyor.

Tut Pekmezi'nde Tut'un gözü karadan alan insanların bir kısmı, (ne yazık ki henüz çoğu değil) Tut'un geleceğine ilişkin, Tut'un iyiliğine ve iyileşmesine ilişkin düşüncelerini, özlem ve rüyalarını yazarak bir bakıma geleceğe ışık tutuyorlar; aydın olmalarının gereğini yerine getiriyorlar.

Dernek toplantıları...

Örgütlü çalışmayla ya hiç tanışmamış ya da çok az tanışmış olan toplumuz, yönetim kurulu toplantıları, üye toplantıları ve genel kurul toplantıları sayesinde örgütlü çalışmanın kurallarını ve geleneklerini öğreniyorlar.

Örgütlü çalışma içerisinde emeğin ortaklaş-tığını, ortak emeğin de daha fazla ve kaliteli iş ürettiğini kendi deneyimleriyle görüyorlar. Düşünce açıklama, tartışma, başka düşüncelere saygılı olma gibi alışkanlıklar da kazanılıyor.

Dernek ne yapıyor ki?..

Bazan derneğin yakın çevresinden, bazan da dernek dışından hemşerilerimiz yapılan dernek çalışmalarını yetersiz bularak, çalışmaları küçümseyip dudak büküyorlar ve "Peki dernek ne yapıyor ki?.." diyorlar.

Bu şekilde düşünen hemşerilerimiz çoğu zaman, Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin bir

yardım derneği olduğunu, bir bakıma, derneğin bir hayır kurumu olduğu gerçeğini unutuyorlar. Derneğe daha farklı görevler yükleyip, büyük ve başka beklentiler içine giriyorlar. Beklentileri de gerçekleşmeyince bir iş yapılmadığını sanıyorlar.

Bazı hemşerilerimiz, derneğin Tut'a fabrikalar ve daha başka iş sahaları kurabileceğini, İsviçre'de de lokal statüsünde lokanta çalıştırabileceğini ve böylelikle daha fazla para kazanabileceğini düşünüyorlar.

Elbette Tut'a iş sahaları gereklidir. Ama bunların kurulması ve işletilmesi Tutlu para sahiplerinin görevidir.

Dernek bir ordu gibidir...

Unutulan bir başka gerçek de, derneklerin, aslında bir ordu gibi olduklarıdır.

Bilineceği gibi ordular da yıllar boyu yer içer eğitim yaparlar. Bu durum belki de 40-50 yıl, hatta daha fazla sürebilir. Ama günün birinde bir savaş hali ortaya çıktığında ordunun değeri o zaman anlaşılır.

Olmasını kimse istemez ama, bir doğa afetinin ardından yardıma koşabilecek kurumlardan birisi de derneklerdir. Çünkü derneklerin görevlileri de, parası da hazır. İnsanlara çağırılar yapıp para toplamaya ve kimilerini görevlendirmeye gerek yoktur. Ama bunun için de derneğin daha şimdiden zengin bir dernek olması lazımdır. Yapılacak yardımların güçlü olması, derneğin parasal gücüne bağlıdır.

Göz önünde tutulması gereken bir başka önemli durum da, derneği yürütenlerin, dernek işlerinin dışında esas kendi işlerinin olduğu ve o esas işlerini yapmak zorunda olduklarıdır. Hiç kimse, geçimini sağladığı kendi işini bırakıp, karşılıksız hayırna işler yapamaz.

Hayır için yapılacak işler ancak boş zamanlarda yapılacak işlerdir.

Tutlular Yardımlaşma Derneği, ne bir sosyal kurum, ne de bir ticari kurumdur. Tutlular Yardımlaşma Derneği bir hayır kurumudur.

Dernek ne yapıyor ki?.. deyip çalışmalarını küçümseyenlerin, ben ne yapıyorum ki?.. demeleri gerekmez mi?

Mehmet Karakuş

Salih Doğru

Doğruysa 1950 doğumluyum!

Babama **Salih Misdafa** da derler, **Güecük Misdafa** da. Ben ufak çocukken dokumacılık yapardı. Günün şartlarına göre on, on iki kişi de yanında çalışırdı. Durumumuz iyiydi. Daha doğrusu kimseye muhtaç değildik.

Biz, beş erkek dört kız olmak üzere dokuz kardeşiz. Ben üçüncü büyüğüm. Benden büyük iki ablam var.

İlkokulu bitirinceye kadar nüfus cüdanım yoktu. İlkokulu bitirince, diploma almak için nüfus cüzdanı lazım oldu. Bunun üzerine bir cüzdan çıktı. Cüzdanda ki doğumum **1953**'tü. Baktılar ki bu durum gerçeğe uymuyor; ilkokulu bitiren bir çocuğa göre nüfusta küçük görünüyor. O zaman babam bir mahkeme açtırarak yaşıma büyüttü ve böylece **1950** doğumlu oldum.

Terzi çıraklığı...

İlkokulu bitirdikten sonra **Memiş Halil**'in oğlu **Terzi Ahmet**'in yanında çıraklığa başladım. Bir zaman çıraklık yaptıktan sonra, 1966 yılında Maraş'a gittim ve bir terzinin yanında çalıştım. İki yıl çalıştıktan sonra da İstanbul'a gittim. İki yıl da İstanbul'da çalıştıktan sonra köye geldim ve evlendim.

Evlendikten iki ay sonra askere gittim. Önce Erzincan'da, sonra da Erzurum'da olmak üzere yirmi ay askerlik yaptım. Aslında yirmi dört ay askerlik yapmam gerekiyor ama, bir kanun çıkıp da askerlik yirmi aya düşünce erken teskere aldım.

Halil Dayım...

O zaman İsviçre'de bulunan Halil Dayım 1968 yılında ilk defa izine gelmişti. O zaman benim de yurtdışına gitmem sözkonusu olmuştu ama ben askere gitmişim. Askerden geldikten sonra da baktım ki birçokları gitmiş, birçokları da gitme hazırlığında...

Ben de bir pasaport alarak hazırlığımı yaptım ve bir uçakla **2 Ocak 1972** tarihinde **Zürich** Havaalını'na geldim. Uçakta tanıştığım birisinin yardımıyla önce istasyona, oradan da bir taksi ile Halil Dayımın adresine geldim.

1972'den 1980'in Ağustos'u'na kadar turist kaldım. Bu süre içinde 15 - 16 ay üst üste hiç çalışmadım. Diğer zamanlarda da hep parça bölük olmak üzere terzilikte, bah-

çıvanda, inşaatta çalıştım. O turistlik zamanımda tam 11 sefer, kimi zaman uçakla, kimi zaman trenle, kimi zaman da karayoluyla Türkiye'ye gidip geldim. O zamanlar giriş çıkış kolay mıydı, yoksa ben mi şanslıydım pek bir terslikle (bir kereci hariç) karşılaşmadım.

Gidip gelmemin sebebi çoğunlukla oturma ve çalışma izini sözü verilmesiydi. Bulduğum işyerleri, "Sen git, biz izin için müracaat ederiz, izin kağıtların da gelirse o şekilde gelirsin!" diyorlardı. Ben Türkiye'ye gittikten sonra da ne kağıt ne bişey.. hatta bisefer Fransa'ya gittim, 35 gün de çalıştım ama oradan da bişey çıkmadı.

Genellikle otellerde üç-beş arkadaş beraber kalırdık. Otel odasını iki üç kişi kiralar, dört beş kişi yatarlardı. Bu durumu bazen otelci de sezerdi ama bişey demezdi.

Karnımızı, otelde kaçak kalan arkadaşın otele vermesi gereken parasıyla doyururduğumuz zamanlar olurdu. O da tabiki lokantada falan değil. Migros'tan ekmek, peynir, domates gibi yiyecekler alır ve yerdik.

Şimdi gelenler, bizim zamanımıza göre şanslılar. Çünkü ya arkadaşları var, ya akrabaları var. En azından her tarafta Türkler var. Eskiden bu kadar Türk neredeydi!..

Ben bu şekilde sıkıntıda olsam bile, hanım ve çocuklar babamın yanında olduklarından, onlardan kayıtsızdım.

İşveren tarafından işten...

Haziran 1980'de, çalıştığım konfeksiyon firması oturum için müracaata bulundu ve ben yine Türkiye'ye gittim. Bir süre sonra da kağıtlar geldi ve ben de Ağustos 1980'de tekrar geldim işe başladım.

Bir yıl çalıştıktan sonra hanımı ve üç çocuğu da getirdim. Dört yıl aynı işyerinde çalıştım ve işyeri kapandığı için ayrıldım.

Gerek turist olarak çalıştığım işyerlerinden, gerekse de sonraki işyerlerinden hep kendim ayrıldım. Bir kere bile işveren tarafından işten atılmadım.

20 yıldır aynı iş...

İnsanın elinde iyi kötü bir meslek olursa, kimsenin de işine karışmayıp kendi işini doğru dürüst yaparsa kimseden zarar gelmez.

20 yıldır aynı işyerinde çalışıyorum. Firma da ayakkabı, pantolon, valiz, çanta, ceket gibi neler varsa hepsi de tamir ediliyor.

Boş zamanım olmadı...

Hiç boş zamanım olmadı diyebilirim. Hafta sonları bile çalıştım. Hatta akşamları bile ya dışarda çalışırdım, ya da eve iş getirirdim. Birkaç seneden beri fazla çalışmıyorum. Boş kalırsam kahveye gelip, kağıt oynayarak veya sohbet ederek zaman geçiriyordum.

Çocuklar okuyor...

Üç çocuk Türkiye'den geldi. Bir de burda oldu. Üç kız bir oğlan. Kızın birini daha meslek (muasebe) öğrenimi sırasında, 14-15 yaşındayken nişanladık, öğrenimini tamamlayınca da everdik. Diğer çocuklar da okuyor. Okul durumları da iyi. İlişkilerimiz de iyi.

Şimdiye kadar bir olumsuzluk olmadı. İnşallah şimdiden sonra da olmaz. Bütün düşüncemiz ve çabamız çocukların okumaları ve başarıyla okullarını bitirmeleri üzerine... Biz artık nasıl olsa öyle oluruz!..

Dil sorunu olmadı..

Haftada iki akşam olmak üzere üç yıl dil kursuna gittim. Çok iyi olmasa bile kendime yetecek, işlerimi görecektir kadar bir Almanca öğrendim. Fazlası da zaten gerekli değil; politikacı olacak değilim ya!..

Çifte vatandaşım...

Bir süre önce çifte vatandaşlık hakkını da aldım. Aslında, çifte vatandaşlığın bana bir fayda getireceği düşüncesinde de değilim. Ama çocuklar okuyor, bu yüzden de başka ülkelere gidip gelmeleri gerekiyor. Türklere uy-

gulan vize yüzünden zorluklarla karşılaş-
yorduk. Şimdi o engel ortadan kalktı. Bu yö-
nüyle çocuklar biraz daha rahatlamış oldular.

Yatırımım yok...

Doğru dürüst bir yatırım yok. Tut'ta tek katlı bir ev ve İstanbul'da da bir arsa var. Buradan bir ev alma niyetimiz de oldu ama uygun bir şey bulamadık.

Gelecekte para veya geçim sorunu olmaz. Çünkü yaşlılık sigortasında ve emekli sandığına yılların birikmiş parası var.

Bazı zorluklarla karşılaştık ama, bu memlekete geldiğime pişman değilim. Çünkü Türkiye'nin durumu iyileşmedi, gittikçe de kötüleşti. İşsizlik ve pahalılık gün geçtikçe arttı.

Gençler bizden iyisini bilir...

Hemşerilerimle bir sorunun yok. Herkesle oturur konuşur, muhabbet ederim. Kimseye birşey demek durumunda değilim. Kazançlarının kıymetini bilsinler, o kadar.

Zaten gençler de bizlerden daha iyisini biliyor. Akılları herşeye yetiyor. Çünkü okuyorlar ve meslek öğreniyorlar.

Dirimiz gitmezse ölümüz...

Tut bizim memleketimiz ve sevdiğimiz bir yer. Eninde sonunda gideceğimiz yer orası. Türkiye'ye dönersem yerleşeceğimiz yer de orası. Dirimiz gitmese bile ölümüzün gideceği yer orası. Bazılarının, "Tut'ta kimim kaldı ki, kimin yanına gidiyim?!" şeklindeki düşüncelerine ben katılmıyorum.

Ayrıca yakınlarımız da yok değil. Dirileri yoksa ölüleri de mi yok?!

Tut'ta herkes yakınımız ve köylümüz; bir kahveye gidiyorum, vallahi akşamın nasıl olduğunun bile farkına varmıyorum!..

Mehmet Karakuş

Nerede O Eski Dügünler!..

Tut Pekmezi'nin geçen sayısındaki eski düğünlere ilişkin, **Zeynep Sevilir** ile yapılan söyleşi bir bakıma yarım kalmış; bugün, artık hemen hemen kalkmış olan, ama eski düğünlerde önemli bir yer tutan **güveği tıraşı**, **çığköfte** ve **cep** konularına değinilememiştir.

İşte bu göreneklerin eskiden nasıl yaşatıldığını 1947 doğumlu ssatin oğlu **Mahmut Kılınç** anlattı. Mahmut Kılınç'ın anlatımları sayesinde hem eski günleri anımsayacak; anıları tazeleyecek, hem de bugün ile kıyaslamalar yapabilecek; olumlu olumsuz sonuçlar çıkartabileceksiniz.

Mehmet Karakuş

Güveği Tıraşı

Gelin, öğlen üzeri oğlan evine geldikten sonra güveği tıraşı başlardı. Bunun için ayrıca bir davete gerek yoktu: Güveğinin bir yakınının, misal, büyük kardeşin veya amcanın veya kivenin, gelini getiren kalabalığa, daha doğrusu seğmenlere, "Arkadaşlar, öğleden sonra da güveği tıraşına buyurun!" demesi yeterdi.

Düğünler genel olarak güzün olduğu için açık havada yapılır ve düz yerler seçilirdi. Bizim köyün düğünleri çoğunlukla **Uzun Dam**'da, **Nacar Hacı Ahmet**'in şimdiki evinin yerinde, **Goçoğ Efendi**'nin evinin yanında veya **Hacı Haliller**'in bostanında (şimdiki evlerinin yerinde) yapılırdı. Buralar hem düz, hem de suya yakındı. O zamanlar bu saydığım yerlerin yakınında pınarlar vardı.

Güzün yapılan düğünlerdeki güveği tıraşları açık havada, kışın yapılan düğünlerin güveği tıraşları da, ya düğün sahibinin evinin bir lüvan veya odasında, ya da yer müsait değilse bir komşunun lüvanında olurdu.

Tıraş için iki üç berber çağırılır, berberler bütün malzemelerini; aynasını, tarağını, usturasını, makasını, sabununu, örtüsünü getirir bir sandalyenin üzerinde isteyenin saçını, isteyenin sakalını tıraş eder, parasını da düğün sahibinden alırdı.

Güveği tıraşı denmesinin sebebi, aslında güveğinin de bu sırada tıraş olmasındandır.

O zamanlar **Berber Hacı**, **Gadir Mistik** ve **Tinek Mammed**'in oğlu gibi berberler güveği tıraşına çağırılanlar arasındaydı.

Çığköfte

Bir yandan güveği tıraşı olurken, bir yan-

dan da **çığköfteler** yoğurulurdu. Güveği tıraşının olduğu yerde, en az iki üç genç geniş ve kalaylı bakır leğenlerde çığköfte yoğururdu.

Bizim zamanımızda en çok **Çahal Hasan**'ın **Ramazan**'ının oğlu **Memet Yılmaz**, **Gara Şihun Keven**'inin oğlu **Garoğlan**, **Gadir Oğul** ve **Hıdır Hacı** gibi biraz güçlü kuvvetli, biraz da çığköfteden anlayanlar bu işi yapardı.

Çığköfte sadece orada bulunanalar tarafından, yani erkekler tarafından yenilir, kadınlara veya başka birilerine çığköfte dağıtılmazdı.

Güveği tıraşı sırasında yapılan çığköfte, olması gerektiğinden biraz daha acı olur, bazı düğün sahipleri çığköftenin yanında rakı, ay-

ran, mevsimine göre turşu, domates ve salatalık da bulunduruldu.

Mevlid ve Nikah

Güveği tıraşı ve çiğköfte faslı akşam yemeği zamanı biter ve akşam yemeğiyle beraber mevlid başlardı.

Yemekte, çoğunlukla **döğme aşının** yanında ya **ettli kurufasulye** ya **nohut** veya **patates yahnisi** olurdu.

Yemek yenip mevlid okunduktan sonra dini bir nikah kıyılırdı. Bunun için evin bir odasında hoca, iki şahit ve gelinin 'vekaletini' almış olan düğün sahibine yakın bir erkek bulunurdu. Gelin şahsen nikahda bulunmazdı.

Hoca, güveğinin dini bilgilerini ölçmek için kimi sorular sorardı. Bunlar, islamın şartı, otuz üç farz gibi sorulardı. Bu soruları bilmeyen güveğilerin nikahları kılınmaz, denilirdi. Ancak hoca, evlenen gençlerin durumuna göre soru sorardı. Eğer hoca evlenen gencin kimi sorulara doğru cevaplar verebileceğini tahmin ederse, din üzerine sorular sorardı. Yoksa geliş güzel sorularla geçiştirirdi.

Benim nikahımı Cüce Hoca kıydı ve bana, **"Sen dinden mi çıktın, din senden mi?"** diye bir soru sormuştu.

Bu soru meselesi de bittikten sonra yine hoca, hem güveğiye, hem de gelinin vekiline üç defa, "falanın oğlunu kocalığa aldın kabul ettin mi, falanın kızını karılığa aldın kabul ettin mi?" diye sorar, her iki taraf da "aldım kabul ettim" der ve böylelikle nikah da kıyılmış olurdu.

Cep

Mevlid okunup yemek yendikten sonra, hoca nikahı kıyar ve bu arada mevlide katılanların bir kısmı gider ve bir kısmı da orada kalırdı. Kalanlar, güveğinin akrabaları, arkadaşları ve komşularıdır ve son görevlerini de yerine getirmek için orada kalmışlardır.

Hoca nikahı kıydıktan sonra, o da gelir yerine oturur ve biraz sonra da güveği sağdıçıyla beraber, hocanın ve diğer misafirlerin bulunduğu odaya getirilirdi.

Sağdıçın ve güveğinin omuzlarında, güveği ve sağdıç için, gelinin kendi çeyiziyle beraber getirdiği bazı giysiler bulunurdu. Bunlar, çorap, mendil, gömlek ve iç çamaşırı gibi şeyler olurdu.

Güveğiye ve sağdıçı getiren de yine akraba çevresinden, ama biraz şakacı bir kimse olurdu. Bu şakacı ve biraz da kunuşkan kişi, sağdıçı ve güveğiye odanın ortasına getirdikten sonra, omuzlardaki eşyaları da göstererek, **"Aha iki hırsız yakaladım! Bunları bir cezalandırmak gerek, nasıl bir ceza uygun görürsünüz?"** diye yüksek sesle etraftakilere sorardı. Etraftakiler de birbirlerine bakar, şaşırılmış görünürler ve kendi aralarında mırıldanırlardı. Ama az sonra bu şaşkınlık hali geçer, yaşlıca birisi, **"Yahu cezalarını kanun verir! Biz bunlara biraz harçlık verelim de ceza evinde harcasınlar, harçlıksız kalmasınlar!"** derdi.

Bundan sonra sırasıyla baba, ağabey, amcalar, dayılar ve diğer akrabalarla, arkadaşlar ve komşular, güveğinin önüne açılan temiz bir mendile para olarak hediyelerini kordardı.

Para verenlerin isimleri ve ne kadar para verdikleri bir kağıda yazılır, güveğinin cebine konurdu.

O zamanlar en çok para veren, baba veya ağabey olurdu ve bu da, 300-400 lirayı geçmezdi. Yani bir altın fiyatı...

'Cep'in amacı bizzat güveğiye yardımda bulunmak, güveğiye desteklemektir. Düğün süresince getirilen hediye ve paralar, bir şekilde oğlanın babası tarafından düğün masrafları olarak harcanabilirdi ama, 'Cep'te toplanan paralar sadece güveğiye verilir.

Güveği ve sağdıç 'cep' için odaya geldikten sonra gülmez, gülümsemez ve konuşmaz, hatta konuşamazlardı. Eğer gülümser veya konuşurlarsa orada bulunanları yemeğe davet etmek durumunda kalırdı. Orada bulunanlar ise, özellikle güveğinin arkadaşları, onları güldürmek için çeşitli muziplikler yaparlardı. Hatta vurmak, çimdiklemek ve iğne dürtmek bile vardı.

'Cep'de bittikten ve paralar güveğinin cebine girdikten sonra birkaç kişi ve hoca, tek bir getirip dualar okuyarak güveğiye gerdeğe götürürdü.

Peri Kızı

Hasan Emmi'yi bulduklarında eli yüzü yaralı, derenin içinde yatıyormuş. Arabaya bindirip Tut'a getirmişler. Bir kaç gün evden hiç çıkmadı. Bütün herkes ne oldu acaba diye meraklanıp duruyordu.

Ancak bir kaç gün sonra, yine de yara bere içinde kahveye çıkabildi.

- Geçmiş olsun Hasan...

- Geçmiş olsun Hasan Emmi...

Genç yaşlı hepimiz hâlini, hatırını sorduk, doğrusu analatacaklarını merak ediyorduk. Hasan emminin yaşıtı Ali Dayı sonunda sordu;

- Anlat bakalım Hasan, ne oldu, seni kim bu hallere soktu. Eşkiya mı bastı, döğüşünmü? Ne oldu böyle?

- Sorma Ali. Geçen hafta **Garaçuhur'a** çobanların yanına gittim. Hem davarı yoklayım, hem de çobanlara biraz erzak götürüyüm, dedim.

Oturduk, konuştuk, yapacağımız işi yaptık, göreceğimizi gördük, işimiz bitti. Gece yarısına doğru ben, Tut'a dönmek için yola çıktım. Çobanlar, "Emmi gitme, yat uyu, sabah ola hayır ola, bu saatte yola gidilmez, havalara da güvenilmez, sabah hava aydınlanınca gidersin" dediler. Ben onları dinlemeyip, "Ben bu saçları bu dağlarda bu yollarda ağarttım" deyip yola koyuldum.

Çobanlardan ayrıldıktan bir süre sonra ortaha bir pus, bir sis çöktü, göz gözü görmez oldu. Ama ben yolu bildiğimden, yola devam ettim.

Devrend'e geldim. Önümde zayıf bir ışık peydah oldu. Hayırdır diyerek bir besmele çekip, yüzümü gözümü ovuşturdum. Ama öte yandan da gecenin bu zifiri karanlığında hiç yoktan ortaya çıkan bu ışıktan efsunlanmış gibi kendimi alamıyordum. Işık gittikçe kuvvetlenmeye başladı. Aramızda da sekiz on adım mesafe var. Ben hızlanıyorum o da duruyor, ben yavaşlayıp duruyorum, o da duruyor.

- Allah allah, hayırdır inşallah!

- Korkmadın mı Hasan Emmi?

- Hele susun da adam bi anlatsın yahu!

Böyle ne ne kadar gittik ben de bilmi-

yorum. Ben yürüdükçe ışık kızardı, yeşillendi.. bir peri kızı eşkaline girdi...

Olduğum yerde kalakaldım. Ağzım, dilim kurudu. Şimdi beni çarpacak dedim.

- Görünüşe göre çarpmış da!

- Ya hele bi susun!

Ben ona bakıyorum, o bana bakıyor. Ses seda yok. İki 'gulf ü allhu' bir 'elham' okudum. sağuma soluma üfledim. Bir 'amentü' okudum.. faydasız!.. Ne yolumdan çekiliyor, ne de kayboluyor. Sadece bana bakıyor. "Benden ne istiyorsun" diye sordum ama sesim çıktı mı, çıkmadı mı ben de bilmeyorum. Derken bu, eşgal değiştirip, kuzu donuna girdi; kınalı bir kuzu oldu. Sonra bizim yeni doğan buzağı oldu, tekrar peri kızı oldu...

Ben tutlup kalmışım. Baktım gideceği yok. "Tut şunu ulan Hasan" dedim kendi kendime. Üzerine atıldım. Bir ışık yumagının içine düştüm, beraber yoldan aşağı yuvarlandık. Yuvarlan Allah yuvarlan. Sonrasını ben de bilmeyorum. Sabah beni derenin içinde bulmuşlar.

Hasan emmi anlatmasını bitirdi.

Kimseden bir çıt bile çıkmıyor.

Sonunda Ali Dayı:

- Verilmiş sadakan varmış Hasan, dedi. Sen hoflenmişsin, korkmuşsun. Ne kadar da bilsen, ne kadar da tecrüben olsa biraz söz dinleyeceksin, acele etmeyeceksin. Çobanların sözünü dinleseydin, bu işler başına gelmeyecekti. Acele eden ecele gider, diye boşuna dememişler.

Ertesi gün oldu hepimiz hâla anlatılanları konuşuyoruz. Öğlen babam geldi: - Oğlum getirdiğim buğdayları kardeşinle götürün de İsmail Emmi onları öğütsün, dedi.

İsmail Emmi de ana tarafından akrabamız olur. **Çanakçı'daki** değirmeninde hepimizin buğdayını öğütür, kışlık ununu hazırlar.

Şimdiye kadar değirmen işini hep babam kendi yapardı. Bu sene, sen artık büyüdün deyip, bu işi bana verdi. Ben de sevindim, artık ben de işe yarıyorum diye. Küçük kardeşim Mahmutla beraber

yemekten sonra kalktık, iki çuval buğdayı bizim eşeğe yükledik ve Çankacı'ya doğru yola düştük.

Bir saat oldu olmadı değirmene geldik

- Kolay gele İsmail Emmi.

- Sağolun çocuklar. Baban, unluk buğday göndereceğini söylemişti. Hoş gelmişsiniz, girin içeri.

- Buğdayları nereye yıkalım Emmi, hemen öğütecekmisin?

- Onları kapının ağzına indirin. Kel Ömerin buğdayı biter bitmez sizinkine başlarım.

Biz buğdayları yıktık.

İsmail Emmi:

- Gelirken bayağı terlemiş, yorulmuşursunuz çocuklar. Göle girin de bir serinleyin, yorgunluğunuz çıksın, dedi.

Biz gölde serinlerken, İsmail Emminin büyük oğlu Yakup geldi nefes nefese.

Babasına bir şeyler anlattı ama biz duymadık. Sonra İsmail Emmi yanımıza geldi:

- Çocuklar bizim bebek rahatsızlanmış, doktora, belki de hastaneye götürmek gerekecek.

- Sen mi götüreceksin Emmi?

- Ben götüreceğim de, işler ne olacak?

- Bana göster, yapabilirsem ben yaparım!

Buğdayı nereye boşaltacağımı, un çuvalını nasıl takacağımı bana gösterdi. "Ben akşama gelirim. Anana da söylerim ki merak etmesin," dedi gitti.

Kardeşimle ben bizim buğdayları hazır edene kadar akşam oldu. Bizim buğdaylar bitmeden hava karardı. Değirmende de bir gaz lambası var, başka da ışık ne yok.

- Ne yapacağız şimdi abi?

- Hele bir İsmail Emmi'yi bekleyelim.

Bekle Allah, bekle! Ne gelen var ne giden. Hava da iyice karardı.

- Abi ben acıktım.

- Dur bakalım İsmail Emmi'nin dolabında neler var.

Dolabı açtık, yumurta, peynir, soğan herşey var. Kendimize yumurta pişirdik, soğan, peynir ekmekle karnımızı doyurduk. Üstüne de pınardan bir soğuk su içtik. Karnımız da doyunca bizi bir ağırlık bastı, ikimiz de bir kenra kıvrılıp uyuduk.

- Abi uyan uyan!

- Ne var Mahmut, ne oldu?

-Abi bak, sesleri duyuyor musun?

Gerçekten de gecenin sessizliğinde değirmenin her köşesinden takırtılar geliyordu. Lamba zaten pek aydınlatmıyor, alaca karanlıkta bir curcunadır gidiyordu. Bazen tavandan çılgınlıklar geliyor. Bazen de sanki hemen arkamızdan bir tabur asker koşup geçiyormuş gibi sesler duyuyoruz. Mahmut bana sarıldı, ben ona. Onu mu avutayım, yoksa kendi korkumu mu saklıyayım bilemiyorum. Ama ikimiz de yerimizden kıpırdamıyoruz.

- Abi, köşedeki ışıkları görüyor musun?

- Evet. Şşşş korkma!

Biz böyle konuşurken her taraf gündüz gibi aydınladı arkasından bir patlama oldu. İkimiz de yerimizden sıçrayıp, zangır zangır titremeye başladık. Dişlerimiz birbirine vuruyor, ikimizin de nefes alacak bile hali yok.

Eski değirmeni sanki koca bir el dışarıdan sallıyordu. Bir yandan tahtalar gıcır-dıyor, diğer taraftan birileri değirmenin duvarlarına taaak, taak sanki bir odunla vuruyordu.

- Abi ben çok korkuyorum. Yoksa Hasan Emmi'nin yaralanmasına sebep olan Peri Kızı buraya mı geldi?

Mahmut ağlamaya başladı, onun arkasından ben de. İkimiz de gözlerimiz kapalı, birbirimize sarılmış ağlıyoruz. Bu böyle ne kadar gitti Allah bilir.. uyumuşuz.

İsmail Emmi bizi uyandırdığında, güneş bir minare boyu yükselmişti.

İsmail Emmi'nin "Ne yaptınız, ne ettiniz?" şeklindeki sorusu üzerine her şeyi bir çırpıda anlattık. Belki de bir Peri Kızı'nın gelmiş olabileceğini söyledik.

İsmail Emmi:

-Yok çocuklar yok, dedi. Peri Kızı filan yok. Şiddetli bir poyraz esti ve yağmur yağdı dün gece.. Değirmen eski olduğundan biraz sallanır ama bişey olmaz. Siz korkup hoflenmişsiniz. Siz daha gençsiniz, yalnız bırakmamalıydım ama, işler ters gidince böyle oldu. Aslında, Yakup da yanınızda kalabilirdi ama, oldu bir kere!..

Haydi eşeği getirin,unu yükleyelim de, akşama kalmayın!..

Rıdvan Filiz

Güldüşün

Postacı

Otuz milyon borcu olan bir adam, borcunu ödeyebilmek için çalmadık kapı bırakmamış. Eşine dostuna, akrabalarına derdini anlatmış ama, kimse yardımcı olmamış. Sonunda allaha bir mektup yazmaya karar vermiş.

Adam mektubu yazmış, adres yerine de 'yüce allah katına' diye doldurup postaya vermiş. Mektup, bir zaman sonra postacıların dikkatini çekmiş ve açıp okumuşlar.

Mektubu okuyan postacılar bir yandan adamın saflığına gülmüşler, bir yandan da adama acımışlar. Kendi aralarında yirmi altı milyon para toplayıp adama göndermişler.

Parayı alan adam hem sevinmiş, hem de bir mektup daha yazmış allaha. Postacılar mektubu yine görmüşler ve açıp okumuşlar. Mektupta aynen şöyle yazılmış: Yüce allahım, gönderdiğin parayı aldım ve varlığına bir kere daha inanıp iman getirdim. Teşekkür ederim. Yalnız, parayı bir daha postayla göndermemeni istirham ediyorum. Çünkü namussuz postacılar, paranın dört milyonunu iç etmişler. Hürmetler...

Ekmek Arası

Bir fil ile bir fare oldukları ülkeden başka bir ülkeye yolculuğa çıkarlar. Sınırdan geçerlerken polis durdurur: "Pasaport lütfen!" Fare çıkartır pasaportunu verir ama, pasaportu olmayan fil polis tarafından durdurulur. Fil sınırı geçemeyince, arkadaşı fare de fil ile beraber geri döner. Sınırdan biraz uzaklaştıktan sonra fare, çantasından iki dilim ekmek çıkartır, iki dilim ekmeğin bir dilimini filin bir tarafına, diğer dilimini de öteki tarafına yapıştırır ve arkadaşı filin elinden tutarak tekrar gümrüğe gelirler.

Gümrük de fare ve fil yine pasaport kontrolüne girerler. Fare pasaportu polise gösterir. Polis pasaporta bakıp, fareye verirken filden de pasaport ister. Bunun üzerine fare: "Kardeşim yanımıza bir ekmek arası almak da mı yasak!" diyerek polisleri çıkışır.

Onlar Her İşi Allaha Bırakırlar

Bir gün Almanlarla Fransızlar arasında savaş başlar. Melekler, bu durumu hemen allaha bildirirler ve savaşın bir an önce durdurulması için müsaade isterler. Allah, "Siz karışmayın," der. "onlar bir süre sonra kendi aralarında anlaşır."

Gerçekten de çok geçmeden savaş sona erer ve Almanlarla Fransızlar barışır.

Bir süre sonra Avusturya ile İtalyanlar arasında bir çatışma başlar. Melekler yine durumu allaha bildirirler ve fikrini sorarlar. Allah, yine karışmamaları gerektiği yönünde fikir belirtir. İtalyanlarla Avusturyahlar da, Fransız ve Almanlar gibi bir süre sonra savaşı bitirir ve barışırlar.

İran ile Irak arasında savaş başlar. Melekler kendilerini konuşturlar ve durumu allaha bildirip bildirmeme konusunda tartışırlar. Bir melek, "İkide bir allahı rahatsız etmeyelim. Allahın diyeceği belli: Siz karışmayın, onlar kendileri barışsın!" der. Melekler, durumu allaha haber etmezler ama, savaş da on yıl devam eder. Artık daha fazla duramayan melekler, durumu allaha anlatırlar. Allah bu sefer kızar: "Neden daha önce haber vermediniz?" Melekler: "Biz, onlar da diğer milletler gibi savaşı sona erdirirler ve barışırlar diye düşündük," şeklinde kendilerini savunurlar.

Bunun üzerine Allah: "Siz müslümanları tanımazsınız; onlar her işi allaha havale ederler. Hemmen gidin duruma müdahale edin!"

Melekler, gidip savaşı durdururlar ama, bu arada yüzbinlerce insan da yaşamını yitirir.

Mehmet Yılmaz

Maniler

Tut pekmezi damlarda
Poyraz esdi dallarda
Gelincik çiçek açtı
Bahçelerde bağlarda

Tut döğdüm ben sokuda
Bulgur kattım nohuda
Gece gündüz yalvardım
Babam beni okuda

Geleci'de Geni'de
Kuzu güder göcekde
Ana baba sözü dinleyen
Sürünür mü gurbette

Tut nere Zürih nere
At nere uçak nere
Geçmişini unutan
Gider mi ileriye

Zamanı tutarım sandım
Gider dönerim sandım
Doğduğum köyde değil
Doyduğum elde kaldım

Deregözü Gocagadı Çatalpınar
Yıllara dayandı koca çınar
Çekilir can dökülür yaprak
Aylardan ekim mevsim sonbahar

Gençliğim geçmez sanma
Saçım dökülmez sanma
Bal yemek pekmez yemek
Her yerde mümkün sanma

Kimi dedi Almancı
Kimi dedi Yabancı
Çalışmazsan tez biter
Ana baba kazancı

Tut topladım kalburda
Soğukladım pınarda
Tut meyvesi narindir
Bulunmaz her pazarda

Tut deyince incir üzüm
Salkım salkım düzüm düzüm
Nerde gezsem nerde tozsam
Tut'ta kalır aklım özüm

Göksu'da balık yüzer mi
Akdağ'da keklük öter mi
Herkes avcı olursa
Cünüt'de tavşan kaçır mı

Kökleri derin çınar
Gölgesi serin çınar
Ağzın olsa da konuşsan
Neler anlatır dillerin çınar

Koyun kırdım çayırdı
Yoğurt çaldım çadırdı
Ben anasız ben babasız neylerim
Dağda kırdı bayırdı

Rüzgar eser kar yağar
Yıldız söner ay batar
Gece uzun sürse de
Sabah olur gün doğar

Mehmet Karakuş

Tutçası... Türkçesi...

Başgaha	: Bile bile, kasıtlı
Çıhın	: Bohça. Ekmek çıhını
Çiğin	: Omuz
Dikdeyin	: Sincap
Garz	: İpotek. Para faydasız, bostan kirasız
Göğürmek	: Bırakmak. Başboş bırakmak, meydana salmak
Guma	: ikinci hanım, iki evlilik
Halfe	: Kalfa, çırak
Hinik	: Sümük
İşmar	: Gizli işaret. Gözle kaşla işaret etmek, söylemek
Keskinmek	: Yeltenmek. Vurmaya yeltenmek
Küstük	: Ağaçtan kaldıraç
Küşük	: Elle ovularak içilecek tütün haline getirilmiş kuru tütün
Lüğlemek	: Yuvarlamak. Taş lüğlemek, köfte lüğlemek
Marem	: İstek arzu. Maremini anlat, maremini söyle
Marem	: Herhalde. Marem öyle duydum
Perenimek	: Darmadağın olmak. dağılmak, kaçışmak
Şapılatmak	: Sille atmak
Şaplatmak	: Sille atmak
Şaplama	: Sille
Şaplak	: Sille
Tezmek	: Sıvışmak. Bir yolunu bulup kaçmak

Kamil Karakuş

Anlamlı Sözler:

Çöp kırılırsa, 'çıt' der
Hezen kırılırsa, 'çat' der!

Az olmadan çok olmaz!

Aza erinen, çoğa yorulur!

Ne korsan kazanına, o gelir kaşığına!

Rahmetlinin son sözlerinden...

- Gel gel burası boylamıyor...
- Çak bi kibritte şu tüpü bir kontrol etelim...
- Yapma abi şeytan doldurur...
- Amma seri araba ha...
- Bak şimdi nasıl sollayacağız...
- Elektrikçiye ne hacet var canım; ben yaparım...
- Abi ben bir dalıp çıkacağım...
- Bişey olmaz...

En çok söylediğimiz yalanlardan...

- Kalabalıktılar, yoksa...
- Sigarayı istediğim zaman bırakabilirim...
- Adamı kaç kere aradım bulamadım...
- Öl de öleyim...
- Sensiz yaşayamam...

Geyiklikler...

- Kadın hakkı diye bişey olamaz; Hakkı, bir erkek ismidir.
- Bahçeni temiz tut, çöpünü yan bahçeye at.
- Akıllı olup dünyanın kahrını çekeceğine, deli ol da dünya senin kahrını çeksin.
- Dereceye girmek için çok çalıştı; hasta oldu; derece kendisine girdi.

Kamil Karakuş

Dut Meyvesi

Yaz gelince gölgesinde yatarım
Poyraz der ki sizden evel dökerim
Sağıma soluma bir de bakarım
Aman benim arı maya dutlarım

Dibime dökülmüş sarı dutlarım
Sabahleyin birer birer toplarım
Altın gibi sandıklara saklarım
Aman benim arı maya dutlarım

İlkbaharda bezden melefeye dikilir
Dört kişi ile dal altına çekilir
Beşincisi dalı salları dökülür
Aman benim arı maya dutlarım

Poyraz kardeş esme bizi şaşırma
Güzelim dutları yere düşürme
Altın girip melefeyi şişirme
Dökülüyor arı maya dutlarım

Elma birer birer dut pençe pençe
Kerem gibi yanar siz bakın içe
İsterki suyu durmadan içe
Yaktın beni ara maya dutlarım

Dibine dökülmüş depelemeyin
Konuşmak isterseniz kenardan gelin
Sergende kurumuş hele eleyin
Aman benim arı maya dutlarım

Zahmetin tükenmez büküldü belim
Aman komşular yardıma gelin
Daha çok yazardı bitti kalemim
Aman benim arı maya dutlarım

Abuzer de der ki zahmetin çoktur
İnsana faydalı söyledi doktor
Seni bu dünyada bilmeyen yoktur
Aman benim arı maya dutlarım

Abuzer Akkoca

Tutlular Yardımlaşma Derneği
Postfach 570 / 8952 Schlieren / İsviçre